

BEZPEČNOSTNÍ LIST /v souladu s příl. II nařízení ES 1907/2006/	
Název výrobku: ELEKTROSOL® L	Strana 1 (celkem 6)
Datum vydání: 22.10.2003	
Datum revize: 20.1.2011	Zpracoval: ENVISAN-GEM, a.s.

1. Identifikace látky nebo přípravku a společnosti nebo podniku

- 1.1 *Obchodní název přípravku:* **ELEKTROSOL® L**
- 1.2 *Použití přípravku:* čisticí a odmašťovací prostředek na elektrozařízení v litráži
- 1.3 *Identifikace výrobce:* Obchodní jméno: **NOVATO spol. s r. o.**
 Sídlo: Uralská 6, 160 00 Praha 6
 IČ: 62910370 DIČ: CZ62910370
 tel.: 233 339 688, 224 315 118; fax: 224 315 198
www.novato.cz, petr.johanides@novato.cz
- Osoba odpovědná za bezpečnostní list* Obchodní jméno: ENVISAN-GEM, a.s.
 Sídlo: Radiová 7, 102 31 Praha 10
 tel.: 296 792 224 mail: envisan@grbox.cz
- 1.4 *Telefonní číslo pro naléhavé situace:* **224 919 293, 224 915 402** (nepřetržitě)
 Toxikologické informační středisko, Na Bojišti 1, Praha 2

2. Identifikace rizik

Výrobek je klasifikován jako nebezpečný přípravek.

F – vysoce hořlavý

Xn – zdraví škodlivý

Nevdechovat aerosol.

Zabránit styku s kůží a očima, opakovaná expozice může způsobit dráždění nebo popraskání kůže. V případě požití může dojít k poškození plic.

Dodržujte pokyny pro používání, abyste se vyvarovali rizik pro člověka a životní prostředí. Používejte vhodné ochranné pomůcky.

3. Složení nebo informace o složkách

3.1 Složení

Chemický název	obsah v % obj.	č.CAS	č.ES
Benzínová ropná frakce lehká*	85-95	64742-49-0	265-151-9
2-propanol	8-12	67-63-0	200-661-7
n-hexan	<2	110-54-3	203-777-6
pentan	<6	109-66-0	203-692-4

3.2 Nebezpečné látky obsažené v přípravku klasifikovaném jako nebezpečný

Chemický název	obsah v % obj.	č.CAS	č.ES	Ozn. dle CLP
Benzínová ropná frakce lehká*	85-95	64742-49-0	265-151-9	GHS08 H350, H304
2-propanol	8-12	67-63-0	200-661-7	GHS02, GHS07 H225, H319, H336
n-hexan	<2	110-54-3	203-777-6	GHS02, GHS07, GHS08, GHS09 H225, H361f, H304, H373, H315, H336, H411
pentan	<6	109-66-0	203-692-4	GHS02, GHS07, GHS08, GHS09, EUH066 H225, H304, H336, H411

3.3 Nebezpečné látky obsažené v přípravku, který není klasifikován jako nebezpečný

Tento přípravek je klasifikován jako nebezpečný.

3.4 Klasifikace nebezpečných složek přípravku

Chemický název	Výstražný symbol	R věty	S věty	Poznámky
Benzínová ropná frakce lehká*	F, Xn	11-38-65-67	(2-)9-16-23-24-33-53-62	H, P, 4
2-propanol	F, Xi	11-36-67	(2-)7-16-24/25-26	-
n-hexan	-	52/53	(2-)9-16-29-33-36/37-61-62	4
pentan	F+, Xn, N	12-51/53-65-66-67	(2-)9-16-29-33-61-62	C, 4

* frakce s obsahem aromatických uhlovodíků < 0.03%

Úplné znění R a S vět je uvedeno v kap. 16 tohoto bezpečnostního listu.

- 3.5 *Název a registrační číslo* viz bod 3.1 tohoto bezpečnostního listu

BEZPEČNOSTNÍ LIST /v souladu s příl. II nařízení ES 1907/2006/	
Název výrobku: ELEKTROSOL® L	Strana 2 (celkem 6)
Datum vydání: 22.10.2003	
Datum revize: 20.1.2011	Zpracoval: ENVISAN-GEM, a.s.

3.6 *Chemická podstata látek v souladu s článkem 15 směrnice ES 1999/45/ES*
frakce s obsahem aromatických uhlovodíků <0.03%

4. Pokyny pro první pomoc

- Všeobecné pokyny:* Při projevech zdravotních obtíží nebo v případě pochybností vyhledat lékaře a poskytnout mu informace z tohoto bezpečnostního listu. Osobám v bezvědomí nepodávat nic ústy.
- Při nadýchání:* Opusťte pracovní prostor, vypláchněte ústní dutinu vodou, nadýchejte se čerstvého vzduchu, postiženého přemístěte z kontaminovaného prostředí, udržujte ho v klidu. Trvá-li podráždění dýchacích cest, vyhledejte lékařskou pomoc. Je-li nutné, proveďte umělé dýchání.
- Při styku s kůží:* Potřísněné místo omyjte vodou, mýdlem a ošetřete regeneračním krémem. Při kontaminaci oděvu, odstraňte oděv. Objeví-li se příznaky podráždění, vyhledejte lékařskou pomoc.
- Při zasažení očí:* Pokud má postižený kontaktní čočky, vyjměte je. Násilně otevřené oči vypláchněte velkým množstvím čisté vody, vyhledejte lékařské ošetření.
- Při požití:* Nevvolávejte zvracení, vypláchněte ústa vodou, vypijte sklenici studené vody, zajistěte první pomoc a okamžitě vyhledejte lékařské ošetření.
- Další údaje:* Nadýchání může způsobit narkotický stav, závratě, ospalost a malátnost, bolest hlavy či halucinace.

5. Opatření pro hasební zásah

- Vhodná hasiva:* pěna, víceúčelové prášky, CO₂
- Nevhodná hasiva:* voda
- Zvláštní nebezpečí:* vysoce hořlavý. Mohou vznikat výpary výbušné se vzduchem. Tepelným rozkladem vznikají toxické produkty hoření. Uzavřené obaly chladte při požáru vodou.
- Zvláštní ochranné prostředky pro hasiče:* izolační dýchací přístroj v uzavřených prostorách. Používat nářadí nezpůsobující vznik jisker.
- Další údaje:* rychle odstranit nádoby z okolí požáru, chladit proudem vody.
Zbytky po hoření i voda po zásahu by měly být likvidovány jako nebezpečný odpad.

6. Opatření v případě náhodného úniku

- Bezpečnostní opatření pro ochranu osob:* nevdechujte páry vycházející z přípravku, pracujte jen v dobře větratelných prostorách
zabraňte styku s pokožkou a očima - používejte ochranný oděv, brýle a rukavice, odstraňte zdroje zapálení
- Bezpečnostní opatření pro ochranu životního prostředí:* zachyťte unikající přípravek, zabraňte průniku do kanalizace, podzemních vod a půdy
V případě významné kontaminace uvědomte příslušné orgány státní správy a správce toku nebo kanalizace.
- Doporučené metody čištění a zneškodnění:* sorbent pro kapaliny – písek, piliny; odstraňte jako nebezpečný odpad, povrch omyjte vodou
- Další údaje:* v případě velkého úniku látky monitorujte koncentrace NPK resp.TLV.

7. Zacházení a skladování

- 7.1 *Zacházení:* chraňte před teplem a ohněm, nevdechujte aerosol, používejte ochranný oděv
manipulujte s přípravkem jen v dobře větratelných prostorách
při manipulaci s přípravkem nejezte, nepijte, nekuřte.
pro manipulaci používejte pouze materiály odolné vůči uhlovodíkům
- 7.2 *Skladování:* skladujte odděleně jako hořlaviny
skladujte mimo dosah dětí a odděleně od potravin a krmiv
skladujte v originálních obalech při teplotě do 30°C
- 7.3 *Specifické použití:* není

BEZPEČNOSTNÍ LIST /v souladu s příl. II nařízení ES 1907/2006/	
Název výrobku: ELEKTROSOL® L	Strana 3 (celkem 6)
Datum vydání: 22.10.2003	
Datum revize: 20.1.2011	Zpracoval: ENVISAN-GEM, a.s.

8. Omezování expozice / osobní ochranné pomůcky

8.1 *Limity hodnoty expozice:*

Chemický název	PEL [mg/m ³]	NPK-P [mg/m ³]
Benzínová ropná frakce lehká	400	1000
2-propanol	500	1000

Dle Příl. č. 2, Nař. vlády 361/2007 Sb.

8.2 *Omezování expozice:*   zajistěte větrání a odsávání

8.2.1 *Omezování expozice pracovníků* Dodržujte zásady hygieny pro práci s chemikáliemi

- *Ochrana dýchacích orgánů:* V případě nedostatečného větrání a při překročení mezních limitů použijte masku s filtrem pro organické výpary typ A, na směs výparů a aerosolu použijte kombinovaný plynový filtr (organické plyny a prach typ A/P2).
- *Ochrana očí:* ochranné brýle
- *Ochrana rukou:* ochranné rukavice – materiál Nitril 0,1 mm, doba průniku 480 min.
- *Ochrana kůže:* ochranný oděv

8.2.2 *Omezování expozice životního prostředí* při dodržení podmínek manipulace není nutné

9. Fyzikální a chemické vlastnosti přípravku

9.1 *Obecné informace*

Skupenství (20°C): kapalina
 Barva: čirá
 Zápach: charakteristický pro ropné uhlovodíky

9.2 *Důležité informace z hlediska ochrany zdraví, bezpečnosti a životního prostředí*

Hodnota pH: neurčena
 Teplota tání: neurčena
 Destilace: počátek: 48°C konečný bod: 65°C
 Teplota vzplanutí: 4°C (ČSN EN ISO 3679)
 Teplota vznícení: >230°C (ASTM E659)
 Teplota samovznícení může být za určitých podmínek výrazně nižší (pomalá oxidace na jemně mletých materiálech)
 Hořlavost: Hořlavina 1. třídy nebezpečnosti
 Meze výbušnosti: horní mez (% obj.): 12
                               dolní mez (%obj.): 0,9
 Oxidační vlastnosti: neurčeny
 Tenze par (při 20°C): 0,3 hPa
 Hustota (při 20°C): 730-740 kg/m³
 Viskozita (při 20°C): cca 9 mm²/s
 Rozpustnost   ve vodě – nízká do 1 g/l
                               v org. rozpouštědlech – dobrá
 Rozdělovací koeficient n-oktanol/voda: neurčen

10. Stabilita a reaktivita přípravku

Přípravek je stabilní v běžných podmínkách prostředí, skladování i manipulace.

- 10.1 *Podmínky, kterých je nutno se vyvarovat:* teplota nad 40°C, styk s otevřeným ohněm, jiskry, statická elektřina, místa s nebezpečím vznícení
- 10.2 *Látky a materiály, kterých je třeba se vyvarovat:* silná oxidační činidla, silné kyseliny
- 10.3 *Nebezpečné produkty rozkladu:* při běžných teplotách kolem 20°C nejsou známy. Nedokonalým spalováním vznikají toxické produkty hoření (CO, CO₂), uhlovodíky, aldehydy. Nebezpečí při vdechování!

BEZPEČNOSTNÍ LIST /v souladu s příl. II nařízení ES 1907/2006/	
Název výrobku: ELEKTROSOL® L	Strana 4 (celkem 6)
Datum vydání: 22.10.2003	
Datum revize: 20.1.2011	Zpracoval: ENVISAN-GEM, a.s.

11. Toxikologické informace

Toxikologické účinky vlastního přípravku nebyly posuzovány.

Akutní toxicita přípravku:

Zkouška toxicity	Hodnota	Druh
LD ₅₀ , orálně	> 2 000 mg/kg	potkan
LD ₅₀ , dermálně	> 2 000 mg/kg	králík
LC ₅₀ , inhalačně	> 20 mg/l/4 h	potkan, pro aerosoly
LC ₅₀ , inhalačně	neurčeno	potkan, pro plyny a páry

Akutní toxicita složek přípravku:

Chemický název	Zkouška toxicity	Hodnota	Druh
ropná frakce lehká	LD ₅₀ , orálně	6 500 mg/kg	potkan
	LD ₅₀ , dermálně	500 mg/kg	králík
2-propanol	LD ₅₀ , orálně	> 4 570 mg/kg	potkan
	LD ₅₀ , dermálně	> 200 mg/l	krysa

Subchronická - chronická toxicita přípravku: není známa

Senzibilizace: není známa

Karcinogenita: ne

Mutagenita: ne

Toxicita pro reprodukci: ne

Další údaje: Zkušenosti u člověka: Vniknutí tekutiny do dýchacího ústrojí při požití nebo následném zvracení může vyvolat bronchopneumonii nebo edém plic.

dráždí oči

odmašťuje pokožku, častý kontakt s kůží může způsobit onemocnění kůže.

Zkoušky na zvířatech nebyly realizovány

12. Ekologické informace

Ekotoxické účinky vlastního přípravku nebyly posuzovány

- 12.1 *Ekotoxicita* LC₅₀, 96hod., ryby (mg/l): 100
EC₅₀, 48hod., dafnie (mg/kg): neurčena
IC₅₀, 72hod., řasy (mg/kg): neurčena
- 12.2 *Mobilita* Produkt se odpařuje do ovzduší.
Přípravek je ve vodě téměř nerozpustný, zůstává na vodní hladině.
Velmi malá mobilita v půdě.
- 12.3 *Perzistence a rozložitelnost* 70%/28 dnů (metoda 301F OECD) (výsledky pro obdobné produkty)
- 12.4 *Bioakumulační potenciál* bioakumulace je pravděpodobná
- 12.5 *Výsledky posouzení PBT* nebylo provedeno
- 12.6 *Jiné nepříznivé účinky* nejsou známy

13. Informace o zneškodňování

Způsoby zneškodňování přípravku

zneškodňujte jako nebezpečný odpad
možné katalogové číslo odpadu 20 01 13
dle zákona č.185/2001Sb., ve znění pozdějších předpisů
dle prováděcích předpisů o zneškodňování odpadů

Způsoby zneškodňování kontaminovaného obalu dle zákona č.185/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů
dle zákona č. 477/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů
možné katalogové číslo obalu se zbytky obsahu 15 01 10

Výrobce má uzavřenou smlouvu o zpětném odběru a využití odpadu z obalů se společností EKO-KOM, a.s., klientské číslo EK-F00022068.

Použitý, řádně vyprázdněný obal je nutno odevzdat na sběrné místo obalových odpadů.

Právní předpisy Zákon č.185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů

BEZPEČNOSTNÍ LIST /v souladu s příl. II nařízení ES 1907/2006/	
Název výrobku: ELEKTROSOL® L	Strana 5 (celkem 6)
Datum vydání: 22.10.2003	
Datum revize: 20.1.2011	Zpracoval: ENVISAN-GEM, a.s.

odpovídající prováděcí předpisy

14. Informace pro přepravu

Preventivní opatření pro přepravu Přepravovat v obalech odpovídajících vlastnostem přípravku.
Dodržovat předepsaná označení pro náklad.

14.1 Klasifikace UN	UN – číslo	3295
	Třída	3
	Označení	UN 3295, Kapalně uhlovodíky, j.n.
14.2 Pozemní přeprava – ADR/ RID	Třída	3
	Klasifikační kód	1 F
	Bezpečnostní značka	3
	Číslo nebezpečnosti	33
<i>Vnitrozemská vodní přeprava – ADN/ ADNR</i>		neurčeno
<i>Námořní přeprava – IMDG</i>		neurčeno
<i>Letecká přeprava – ICAO</i>		neurčeno

15. Informace o předpisech

Pro tento přípravek nebylo zpracováno posouzení chemické bezpečnosti.

Podle zákona č. 356/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů a ES 1907/2006 je tento přípravek klasifikován jako nebezpečný.

Dodržujte omezující podmínky podle přílohy XVII Směrnice ES 1907/2006.

Označení obalů

Výstražný symbol nebezpečnosti

Rozhodující informace uvedené na etiketě

Vysoce hořlavý

Zdraví škodlivý

F, Xn, R- a S-věty a text tohoto znění:

Hořlavina I. třídy nebezpečnosti.

Výrobek chraňte před ohněm a tepelnými zdroji. Výrobek je pod stálým tlakem. Chraňte před nárazy, sluncem a teplotami nad 30°C. Prázdný obal neporážíte a nevhazujte do ohně. Nestříkejte do otevřeného ohně ani na žhavé materiály. Prázdný obal vhodte do speciálního kontejneru.

R- a S-věty

- R - věty:** R 11 – Vysoce hořlavý
R 36/38 – Dráždí oči a kůži.
R 65 – Zdraví škodlivý: při požití může vyvolat poškození plic.
R 67 – Vdechování par může způsobit ospalost a závratě.
- S - věty:** S 2 – Uchovávejte mimo dosah dětí.
S 7 – Uchovávejte obal těsně uzavřený.
S 16 – Uchovávejte mimo dosah zdrojů zapálení - Zákaz kouření.
S 23 – Nevdechujte páry a aerosoly.
S 24/25 – Zamezte styku s kůží a očima
S 26 – Při zasažení očí okamžitě důkladně vypláchněte vodou a vyhledejte lékařskou pomoc

Národní právní předpisy, které se vztahují na látku/přípravek, uvedené předpisy ES se taktéž vztahují k přípravku

Zákon č. 356/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů a související prováděcí předpisy

Zákon č. 156/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů a související prováděcí předpisy Vyhláška

č. 273/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 274/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 474/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.1907/2006, o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH) vč. prováděcích předpisů

BEZPEČNOSTNÍ LIST /v souladu s příl. II nařízení ES 1907/2006/	
Název výrobku: ELEKTROSOL® L	Strana 6 (celkem 6)
Datum vydání: 22.10.2003	
Datum revize: 20.1.2011	Zpracoval: ENVISAN-GEM, a.s.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.1272/2008, o klasifikaci, označování a balení látek a směsí (GHS)

16. Další informace

Seznam R- vět obsažených v bezpečnostním listu

- R 11 – Vysoce hořlavý
- R 12 – Extrémně hořlavý
- R 36/38 – Dráždí oči a kůži.
- R 51/53 – Toxický pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí
- R 52/53 – Škodlivý pro vodní organismy, může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí
- R 65 – Zdraví škodlivý: při požití může vyvolat poškození plic.
- R 66 – Opakovaná expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže
- R 67 – Vdechování par může způsobit ospalost a závratě.

Seznam S- vět obsažených v bezpečnostním listu

- S 2 – Uchovávejte mimo dosah dětí.
- S 7 – Uchovávejte obal těsně uzavřený.
- S 9 – Uchovávejte obal na dobře větraném místě.
- S 16 – Uchovávejte mimo dosah zdrojů zapálení - Zákaz kouření.
- S 23 – Nevdechujte páry a aerosoly.
- S 24/25 – Zamezte styku s kůží a očima
- S 26 – Při zasažení očí okamžitě důkladně vypláchněte vodou a vyhledejte lékařskou pomoc.
- S 33 – Proveďte preventivní opatření proti výbojům statické elektřiny.
- S 53 – Zamezte expozici – před použitím si obstarejte speciální instrukce.
- S 61 – Zabraňte uvolnění do životního prostředí. Viz speciální pokyny nebo bezpečnostní listy.
- S 62 – Při požití nevyvolávejte zvracení: okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte tento obal nebo označení

Seznam zkratk použitých v bezpečnostním listu

- NPK – nejvyšší přípustné koncentrace
- TLV – [threshold limit value] mezní hodnota povolené koncentrace škodliviny
- PEL – přípustný expoziční limit

Pokyny pro školení: §132 až §138 Zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Zdroje nejdůležitějších informací Údaje výrobce. Toxikologické databáze.

Kontaktní místo pro poskytování technických informací viz bod 1.3 tohoto bezpečnostního listu

Změny oproti předchozímu vydání změna bezpečnostního listu dle aktuální platné legislativy v ČR, doplnění toxikologických dat a limitů

Prohlášení: Bezpečnostní list obsahuje údaje potřebné pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a ochrany životního prostředí. Uvedené údaje odpovídají současnému stavu vědomostí a zkušeností a jsou v souladu s platnými právními předpisy. Nemohou být považovány za záruku vhodnosti a použitelnosti výrobku pro konkrétní aplikaci.
Za zacházení podle existujících zákonů a nařízení odpovídá uživatel.